

NÁMSLEIÐ

Matur - framleiðsla í smáum stíl
og íslenska

FRÆÐSLUMÍÐSTÖÐ
ATVINNULÍFSINS

NAFN NÁMSKRÁR

Smiðja 2-1

númer 23-256-2-160

Íslensk menning og samfélag

númer 18-253-2-200

NÁMSLEIÐ

Matur - framleiðsla í smáum stíl og íslenska 23-256-2-160, 18-253-2-200

VINNUSTUNDIR NEMA

220 klukkustundir alls

HVERJUM ÆTLAÐ

Fullorðnu fólki eldra en 18 ára

ÚTGEFANDI

Fræðslumiðstöð atvinnulífsins (FA), 2026.

Gert af: Fræðslumiðstöð atvinnulífsins.

Staðfest af FA samkvæmt reglum um uppbrot námskráa FA

Efnisyfirlit

Námsleið – námskrá.....	2
Titill: Matur - framleiðsla í smáum stíll og íslenska.....	2
Námskrá: Smiðja 2-1	2
Íslensk menning og samfélag.....	2
Námsleið lýsing: Matur - framleiðsla í smáum stíll og íslenska	2
Skipulag	3
Hæfniviðmið náms.....	3
Námsmat.....	4
Yfirlitstafla.....	5
Námsleið: Matur - framleiðsla í smáum stíll og íslenska.....	5
Námsþættir.....	6
Verkefni í smiðju F- SMÍÐ1VA_27	6
Verklag og vinnubrögð F- SMÍÐ1VE_1	7
Þjálfun og sjálfstæð vinna F- SMÍÐ2ÞS_1	8
Íslenskt mál F- ÍSLE1LU_48_1 (A1 - Evrópski tungumálaramminn).....	9

Námsleið – námskrá

Vísað er til vefsíðu Fræðslumiðstöðvar atvinnulífsins (www.frae.is) á lista yfir hugtök í námskrám, námsleiðum og námslýsingum FA.

Titill: Matur - framleiðsla í smáum stíll og íslenska

Námskrá: Smiðja 2-1

Íslensk menning og samfélag

Námsleið lýsing: Matur - framleiðsla í smáum stíll og íslenska

Námsleiðin sem hér er lýst er hluti af námskránni Smiðja 2.1 og námslýsingu Smiðja Matur - framleiðsla í smáum stíll, henni tengdri sem og hluti af námskránni Íslensk menning og samfélag. Allir námsþættir úr Smiðju 2.1 Matur - framleiðsla í smáum stíll, Námið í Smiðju 2-1: **Matur – framleiðsla í smáum stíll** er sjálfstætt framhald af smiðju *Matur – frá hugmynd til framleiðslu*.

Smiðjan er ætluð fyrir þau sem hafa lokið fyrri smiðju og/eða eru þegar með framleiðslu í smáum stíll. Markmið verkefnisins og áherslur í **Matur – framleiðsla í smáum stíll** er að efla og auka á færni framleiðenda til að móta sér skýra stefnu, bæði faglega en einnig rekstralega hæfni auk þess að styðja við nýsköpun og sjálfbærni hjá smáframleiðendum.

Áhersla er á að auka færni í að takast á við fjölbreyttar áskoranir í framleiðslu matvæla. Fjallað er um markaðsmál og gerð tilraun til að kryfja markaðinn. Nemar vinna heildræna markaðsáætlun fyrirtækis og einnig er komið inn á öflun nýrra viðskiptavina og mikilvægi stjórnunar viðskiptatengsla (CRM, Customer relation management). Í náminu er unnið með þarfagreiningar á innri og ytri þáttum í rekstri matvælafyrirtækja, skilgreiningu markhópa og val á miðlum við markaðsetningu til ólíkra hópa. Jafnframt er lögð áhersla á að nemar efli færni sína í samningatækni, sölu og samskiptum með verkefnum / viðfangsefnum. Til að mæta kröfum samtímans er litið til innleiðingar á nýjustu lausnum svo sem gervigreind og nýjungum í framleiðslutækni. Fjallað um möguleika til að einfalda ferla og auka arðsemi.

Að námi loknu búa nemar yfir aukinni hæfni til að gera áætlanir, tileinka sér nýsköpun, og innleiða sjálfbærni í starfseminu. Nemar þjálfast í að setja starfinu mælanleg markmið og fylgja þeim eftir með markvissum hætti í daglegum rekstri.

Heildarnámstími námsleiðar er 220 klukkustundir en námskráin Smiðja 2-1 er alls 160 klukkustundir og Íslensk menning og samfélag alls 200 klukkustundir.

Skipulag

Viðurkenndur fræðsluaðili ber ábyrgð á framkvæmd námsins og skipar verkefnastjóra náms. Hlutverk verkefnastjóra er að hafa umsjón með náminu og framkvæmd þess, sjá til þess að námsþættir séu samþættir eins og kostur er og tryggja rökrétta samfellu þeirra. Framsetning námsefnis þarf að taka mið af reynslu nemanna.

Leiðbeinendur tala íslensku. Ef brýn þörf er á, skýra leiðbeinendur mál sitt á öðru tungumáli sem hentar nemahópi.

Hæfniviðmið náms

Að loknu námi skal námsfólk búa yfir færni samkvæmt eftirfarandi hæfniviðmiðum. Nánar er vísað til hæfniviðmiða einstakra námsþátta:

Þekking

Nemi skal hafa öðlast þekkingu og skilning á:

- helsta fagmáli í tengslum við verkefni smiðjunnar
- reglum, verkferlum og vinnubrögðum sem tilheyra starfinu
- eiginleikum og nýtingu efna við vinnslu verks í smiðju
- verkáætlun, verklýsingu og tengdum gögnum
- undirbúningi verks s.s. með einföldum skýringamyndum eða öðru
- virkni algengra áhalda og tækja sem henta starfinu
- mikilvægi góðs sjálfstrausts í samskiptum.
- Gagnlegum aðferðum í samskiptum

Leikni

Nemi skal hafa öðlast leikni í að:

fylgja reglum, verkferlum og öðrum ákvörðunum á vinnustað

- vinna sjálfstætt og með öðrum að lausn verkefna
- nota mismunandi aðferðir sem hæfa verkefni
- lesa og rissa einfaldar teikningar / skýringamyndir
- nota viðeigandi efni, meðhöndla þau m.a. til að ná fram ólíkum áhrifum
- beita viðeigandi fagþekkingu og þekkja fagmálið
- nota algeng áhöld og tæki.
- tjá sig á íslensku

Hæfni

Nemi skal geta hagnýtt sér þá almennu þekkingu og leikni sem aflað hefur verið til að:

sýna fram á góðan undirbúning og öguð vinnubrögð

- leysa viðfangsefni / verkefni sem tilheyra starfinu
- fylgja fyrir fram ákveðnum reglum og verkferlum á vinnustað
- sýna jákvætt viðhorf til starfsins og axla ábyrgð á því
- vinna verkefni sjálfstætt og í samstarfi við aðra
- þróa hugmyndir og hagnýta tækni
- fjalla um / ræða vinnuna út frá eigin túlkun.

Námsmat

Námsárangur er metinn með fjölbreyttum aðferðum sem lýst er í kennsluáætlun með áherslu á leiðsagnarmat sem byggir á vinnu og virkni nema. Gert er ráð fyrir að ferilbók nýtist í tengslum við verk- og vinnustaðanám þar sem við á.

Áhersla er á að bæði leiðbeinendur og nemar fari sem oftast yfir það sem hefur áunnist og hvernig gangi að ná hæfniviðmiðum námsins. Námsmat nýtist sem staðfesting á námsárangri og jafnframt sem lærdómur, hvatning og endurgjöf á námstímanum.

Yfirlitstafla

Námsleið: Matur - framleiðsla í smáum stíll og íslenska

Tafla 1: Skipulag náms

Tími er tilgreindur í klukkustundum

Nafn námsþáttar	Skammstöfun namskra.is	Klst. heild	Klst. Fræðslu	Klst. framlag -viðbót	Eining	Þrep
Verkefni í smiðju 2-1.1 Innihald smiðju, skipulag, vinnuumhverfi	F- SMID1VA_27	20	10	10	1	1
Verklag og vinnubrögð 2-1.2 Verklýsing, verkþjálfun, vinnubrögð	F- SMID1VE_1	20	10	10	1	1
Þjálfun og sjálfstæð vinna 2-1.3 Skipulagning, vinna, vinnubrögð.	F- SMID2PS_1	120	68	52	6	2
Íslenskt mál Lestur, málfræði, ritun	F - ÍSLE1LU_1	60	30	30	5	1
Vinnuframlag nema		220	118	102	13	

Tölur aftan við skammstöfun í töflunni vísa til útgáfunúmers námsþáttar á vefsvæði namskra.is

Frjálst val: Nei

Námsþættir

Heiti námsþátta kemur fram í yfirlitstöflu hér að framan og nánari lýsing er á hverjum námsþætti hér á eftir. Heitin eru lýsandi fyrir hvert fag. Þar fyrir aftan eru einkenni námsþátta úr namskra.is

Verkefni í smiðju

F- SMÍÐ1VA_27

Þrep	1
Vinnustundir	20 (10+10)
Námsgrein	Smiðja, verkefni #1
Viðfangsefni	Innihald smiðju, skipulag, vinnuumhverfi

Lýsing

Tilgangur námsþátta er að kynna nemum innihald, vinnuumhverfi, verkferla og verkefni smiðjunnar ásamt því að leggja grunn að stefnumótun í matvælaframleiðslu. Nemar byrja á að leggja drög að efnistöfum á lokaverkefni. Farið yfir skipulag námsins, kröfur um mætingu og vinnuframlag. Fjallað er um stefnumótun sem unnið verður með í náminu. Farið yfir lykilþætti til að móta skýra framtíðarsýn og aðgerðaáætlun við framleiðslu matvæla. Nemar þjálfast í að afmarka starfsvettvang sinn sem matvælaframleiðendur, skima starfsumhverfið, m.a. út frá samkeppni og koma auga á hvar tækifæri liggja í markaðssókn. Setja niður fyrir sér hvar innri og ytri vettvangur fyrirtækisins getur legið. Rík áhersla er á fagmennsku í starfi, sjálfstæð vinnubrögð og vönduð samskipti. Nemar eru hvött til að virða trúnað innan hópsins svo hægt sé að deila þekkingu og hugmyndum um nýjungar af öryggi. Hópverkefni eru nýtt sem verkfæri til að byggja upp traust og efla samvinnu- og samskiptahæfni innan hópsins.

Hæfniviðmið námsþátta

Nemi skal hafa öðlast þekkingu og skilning á:

- markmiðum og helstu viðfangsefnum smiðjunnar
- mikilvægi hópvinna og samstarfs
- gildi trúnaðar við miðlun hugmynda
- mikilvægi samskiptafærni
- eigin vinnuframlagi og faglegum starfsháttum.

Nemi skal hafa öðlast leikni í að:

- fylgja skipulagi og reglum um vinnubrögð í smiðjunni
- taka virkan og uppbyggilegan þátt í verkefnum
- koma auga á tækifæri við markaðssetningu.

Nemi skal geta hagnýtt þá almennu þekkingu og leikni sem aflað hefur verið til að:

- sýna fram á fagleg og sjálfstæð vinnubrögð
- nýta tækifæri til markaðssóknar
- framkvæma stutta skimun á markaði eða markhópi.

Námsmat

Símat með áherslu á leiðsagnarmat sem byggir á vinnu og virkni nema.

Verklag og vinnubrögð

F- SMÍÐ1VE_1

Prep	2
Vinnustundir	20 (10+10)
Námsgrein	Smiðja, verklag og vinnubrögð #2
Viðfangsefni	Verklýsing, verkþjálfun, vinnubrögð

Lýsing

Tilgangur námsþáttarinnar er að veita nemum aukna innsýn í rekstur matvælaframleiðslu. Fjallað er um fjölbreytta nálgun í rekstri þar sem horft er til húsnæðis, framleiðslu og sölu, meðal annars út frá möguleikum til auka hagkvæmni í rekstri. Farið er yfir gerð rekstraráætlunar og skoðaðir mismunandi möguleikar rekstrarforma. Fjallað er um mikilvægi tímastjórnunar og forgangsröðunar í síkviku rekstrarumhverfi, m.a. með tilliti til lokaverkefnis. Nemar skila inn fyrstu drögum (ramma / grind) að efnistöku lokaverkefnis. Nemar kynna sér helstu leiðir til fjármögnunar framleiðslufyrirtækja og þær lausnir sem standa til boða. Umfjöllun og umræða um styrkjaumhverfi á landsvísu og mismundi hlutverk ólíkra sjóða. Nemar fá innsýn í umsóknarskrif og úthlutunarreglur ólíkra sjóða. Nemar vinna og kynna ýmis verkefni í tengslum við efni námsþáttar.

Hæfniviðmið námsþáttar

Nemi skal hafa öðlast þekkingu og skilning á:

- rekstrarumhverfi matvælaframleiðslu
- áætlunargerð fyrir framleiðslufyrirtæki
- tímastjórnun og forgangsröðun verkefna
- fjármögnun og styrkjaumhverfi.

Nemi leita uppi möguleika í fjármögnun framleiðslufyrirtækja

- leita uppi möguleika í fjármögnun framleiðslufyrirtækja
- leita hagkvæmra leiða í rekstri / rekstrarfyrirkomulagi
- sækja um viðeigandi styrki
- rýna í úthlutunarreglur sjóða
- byggja upp rökstuddar styrkumsóknir.

Nemi skal geta hagnýtt þá almennu þekkingu og leikni sem aflað hefur verið til að:

- gera rekstraráætlun sem stendur undir framleiðslukostnaði
- sækja um styrki sem veita fjármagn til matvælaframleiðslu
- setja upp skýra rekstraráætlun fyrir framleiðsluna / fyrirtækið.

Námsmat

Símat með áherslu á leiðsagnarmat sem byggir á vinnu og virkni nema.

Þjálfun og sjálfstæð vinna

F- SMÍÐ2PS_1

Prep	2
Vinnustundir	120 (68+52)
Námshgrein	Smiðja, þjálfun og sjálfstæð vinna # 3
Viðfangsefni	Skipulagning, vinna, vinnubrögð

Lýsing

Tilgangur þessa námsþáttar er að þjálfa nema í vinnu við stefnumótun fyrirtækis þar sem áhersla er á sjálfbærni í rekstri. Mikilvægt er að markmið fyrirtækis séu mælanleg og gildin lýsandi fyrir markmið reksturs.

Fjallað er um mikilvægi vöruþróunar út frá ýmsum hliðum, m.a. á sviði tækni og hugbúnaðar. Í tengslum við nýsköpun felast oft tækifæri í markaðsmálum og rekstri. Kynnt verður hvernig hægt er að nýta gervigreind til að einfalda vinnu við m.a. markaðssetningu, rekstur og efnissköpun. Fjallað er um þróun á neytendamarkaði matvæla á Íslandi og hvernig þarfir / kröfur fólks breytast. Nemar kynast nýsköpun í formi skapandi hugsunar með sjálfbærni að leiðarljósi. Stuðst er við Heimsmarkmið Sameinuðu þjóðanna sérstaklega í tengslum við sjálfbærni.

Nemar hljóta þjálfun í samskipta, samninga- og sölutækni sem miðar að því að byggja upp tengsl við viðskiptavinum sem stuðla að farsælum viðskiptum. Jafnframt er farið í hagnýta þætti rekstrar, svo sem forgangsröðun verkefna, tíma- og fundarstjórn. Áhersla er á þjálfun í beinum samskiptum við viðskiptavinum, undirbúning fyrir og þátttöku í vettvangsferð til matvælaframleiðenda þar sem nemar fá innsýn í daglegan rekstur, framleiðsluferla og áskoranir sem fyrirtæki standa frammi fyrir í rekstri.

Lokaverkefni, sem nemar lögðu grunn að í upphafi náms, er fullunnið og skilað í námsþættinum. Nemar vinna að stefnumótun fyrir framleiðslufyrirtæki. Áhersla er á sjálfstæð, fagleg vinnubrögð og getu til að rökstyðja ákvarðanir á grunni námsins.

Hæfniviðmið námsþáttar

Nemi skal hafa öðlast þekkingu og skilning á:

- grundvallaratriðum stefnumótunar
- mælanlegum markmiðum og gildum fyrirtækja
- hvernig sjálfbærni nýtist sem leiðarljós í rekstri
- samninga- og sölutækni
- nýsköpun og vöruþróun í takt við þarfir viðskiptavinum.

Nemi skal hafa öðlast leikni í að:

- sýna sjálfstæð, öguð og fagleg vinnubrögð
- skima áskoranir í rekstri matvælaframleiðenda
- hagnýta gervigreind í ólíkum verkefnum
- beita faglegri samskipta- og sölutækni
- byggja upp viðskiptatengsl.

Nemi skal geta hagnýtt þá almennu þekkingu og leikni sem aflað hefur verið til að:

- móta grunn að stefnu fyrirtækis
- rökstyðja viðskiptalegar ákvarðanir
- innleiða breytingar með sjálfbærni að leiðarljósi
- meta og bregðast við breytingum á neytendamarkaði með skapandi lausnum.

Námsmat

Símat með áherslu á leiðsagnarmat sem byggir á vinnu og virkni nema.

Íslenskt mál

F- ÍSLE1LU_48_1 (A1 - Evrópski tungumálaramminn)

Prep	1
Vinnustundir	60 (eða 30+30)
Námsgrein	Íslenskt mál
Viðfangsefni	Lestur, málfræði, ritun

Lýsing

Tilgangur þessa námsþáttar er að nemi auki færni sína í að lesa, skilja og tala á íslensku. Megináhersla er lögð á talað mál og tjáningu á hagnýtan hátt bæði í samskiptum og frásögn, þannig að námið nýtist nemum í daglegu lífi á Íslandi. Fjallað er um íslenskt þjóðlíf og áhersla lögð á að fylgjast með umræðu í fjölmiðlum og á samfélagsmiðlum, fanga málefni líðandi stundar og tengja umfjöllunina við reynslu og áhugasvið nemanna.

Hæfniviðmið námsþáttar

Nemi hefur öðlast þekkingu og skilning á:

- Helstu málfræðihugtökum og ritreglum sem nýtast í talmáli og ritmáli.
- Mismunandi tegundum af texta og undirstöðuatriðum í upplestri.
- Algengu myndmáli og líkingamáli.

Nemi hefur öðlast leikni í að:

- Lesa stutt hagnýtt efni og tjá sig um það.
- Taka þátt í samræðum, bregðast við og eiga frumkvæði í samskiptum.
- Kynna viðfangsefni, víkja frá undirbúnum texta og svara spurningum.
- Skrifa skýran og skiljanlegan texta. - Skilja venjulegt talað mál.
- Nota íslenskar málfræðireglur við ritun.

Nemi getur hagnýtt almenna þekkingu og leikni sem aflað hefur verið til að:

- Taka þátt í umræðum um málefni líðandi stundar.
- Nota íslenska tungu á hagnýtan hátt í daglegu lífi.
- Öðlast aukinn orðaforða á íslensku.

Námsmat

Símat með áherslu á leiðsagnarmat sem byggir á vinnu og virkni nema, munnlegt og skriflegt, einstaklings- og paraverkefni.

